

www.itu.int

www.euiipo.europa.eu

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL SMARTPHONE-URILOR

februarie 2017

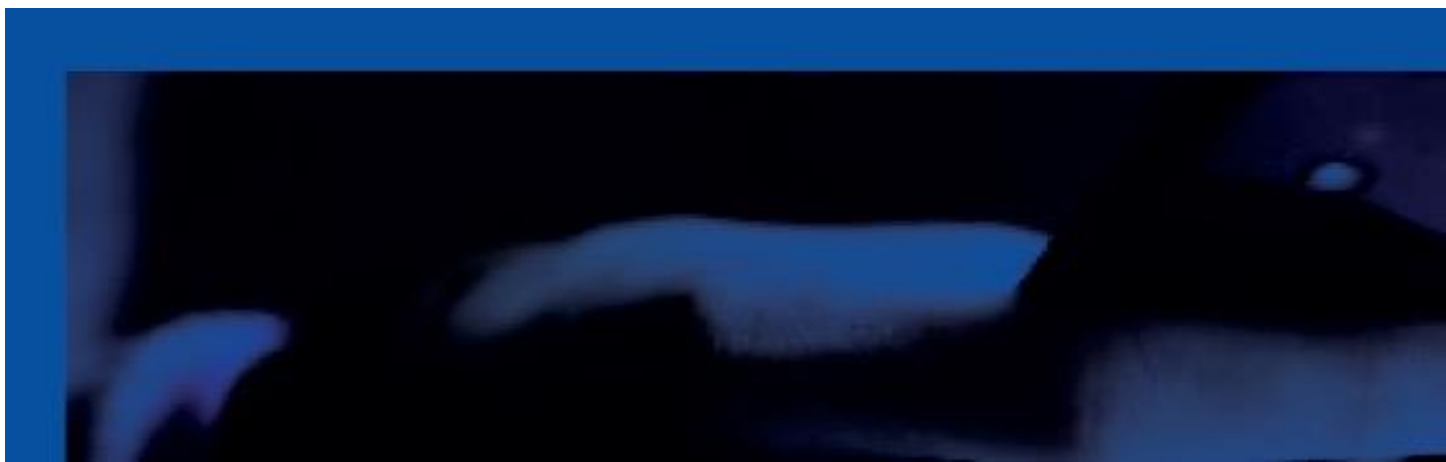
COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL SMARTPHONE-URILOR

ECHIPA DE PROIECT EUIPO

Nathan Wajsman, economist-șef
Carolina Arias Burgos, economist

MULTUMIRI

Autorii ar dori să mulțumească membrilor Grupului de lucru „Economie și statistică” din cadrul Observatorului, care au prezentat observații utile cu privire la rapoartele din această serie și la metodologia utilizată. Biroul de Dezvoltare a Telecomunicațiilor (BDT) din cadrul Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (UIT), în special Divizia pentru Reglementare și Mediul de Piață (Regulatory and Market Environment - RME) și Divizia pentru Date TIC și Statistici (ICT Data and Statistics - IDS) au acordat un sprijin valoros. În plus, Forumul Mobile & Wireless (MWF) a furnizat informații cu privire la piața smartphone-urilor din UE.

Cuprins

1. Cuvânt înainte _____	04
2. Rezumat _____	06
2.1. Metodologie și date _____	06
2.2. Principalele constatări _____	06
2.3. Impacturile neeconomice ale smartphone-urilor contrafăcute _____	11

1. CUVÂNT ÎNAINTE

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL SMARTPHONE-URILOR

Observatorul European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală („Observatorul”) a fost creat pentru a îmbunătăți înțelegerea rolului proprietății intelectuale și a consecințelor negative ale încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală (DPI). Acesta a fost transferat în 2012 de la Comisie la EUIPO, prin Regulamentul (UE) nr. 386/2012.

Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT) este o agenție specializată a Organizației Națiunilor Unite pentru tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) cu responsabilități care includ, printre altele, alocarea spectrului de frecvențe radio și a orbitelor de satelit la nivel global, dezvoltarea unor standarde tehnice care să asigure interconectarea fără probleme a rețelelor și tehnologiilor, precum și eforturile de îmbunătățire a accesului la TIC al comunităților insuficient deservite din întreaga lume. Scopul este de a aduce oamenilor de pretutindeni beneficiile tehnologiilor moderne de comunicare, într-un mod eficient, sigur, ușor și la prețuri accesibile.

Într-un studiu realizat în colaborare cu Oficiul European de Brevete¹ EUIPO, acționând prin intermediul Observatorului, a estimat că aproximativ 42 % din activitatea economică totală și 28 % din totalul ocupării forței de muncă în UE sunt generate în mod direct de sectoarele care utilizează intensiv DPI, iar un procent suplimentar de 10 % din locurile de muncă din UE rezultă din achizițiile de bunuri și servicii de la alte industrii realizate de sectoarele care utilizează intensiv DPI.

Un alt studiu² a comparat performanțele economice ale companiilor europene care dețin DPI cu ale celor care nu dețin DPI, constatând că veniturile titularilor de DPI per angajat sunt, în medie, cu 28 % mai mari decât cele ale netitularilor, cu un efect deosebit de puternic pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). Deși doar 9 % din IMM-uri dețin DPI proprii înregistrate, cele care dețin astfel de drepturi înregistrează venituri cu aproape 32 % mai mari pe salariat decât cele care nu dețin DPI.

De asemenea, în cadrul unei anchete la nivelul UE, au fost evaluate percepțiile și comportamentele cetățenilor europeni legate de proprietatea intelectuală și de contrafacere și piraterie³. Ancheta a arătat că, deși cetățenii recunosc în principiu valoarea proprietății intelectuale, aceștia tind să justifice încălcările la nivel individual în anumite cazuri.

Observatorul urmărește să completeze această imagine prin evaluarea impactului economic al contrafacerii și pirateriei. În 2016 EUIPO și UIT au semnat un acord de colaborare pentru publicarea unui studiu privind impactul economic al încălcării drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) în sectorul smartphone-urilor. Prezentul raport este rezultatul acordului respectiv.

Acest exercițiu reprezintă o provocare din punct de vedere metodologic, întrucât urmărește să evidențieze un fenomen care, prin însăși natura sa, nu este direct observabil. Pentru a deschide calea spre o cuantificare a anvergurii, a dimensiunii și a impactului încălcărilor DPI, astfel cum se prevede în mandatul său, Observatorul a dezvoltat o abordare pe etape pentru a evalua impactul negativ al contrafacerii și consecințele sale pentru întreprinderile legitime, guverne și consumatori și, în cele din urmă, pentru societate în ansamblu.

Au fost selectate mai multe sectoare care utilizează intensiv DPI, ale căror produse sunt cunoscute sau considerate ca

¹ „Intellectual Property Rights intensive industries and economic performance in the European Union” (Sectoarele care utilizează intensiv drepturile de proprietate intelectuală și performanța economică în Uniunea Europeană), EUIPO/EPO, octombrie 2016.

² „Intellectual Property Rights and firm performance in Europe: an economic analysis” (Drepturile de proprietate intelectuală și performanța companiei în Europa: o analiză economică), iunie 2015.

³ „European citizens and intellectual property: perception, awareness and behaviour” (Cetățenii europeni și proprietatea intelectuală: percepție, conștientizare și comportament), noiembrie 2013, raport actualizat în 2017 (în curs de publicare).

făcând obiectul contrafacerii. Studiile anterioare au examinat următoarele sectoare: produse cosmetice și îngrijire personală; îmbrăcăminte, încălțăminte și accesorii; articole sportive; jucării și jocuri; bijuterii și ceasuri; genți de mână și geamantane; muzică înregistrată; băuturi alcoolice și vin; medicamente și pesticide.

Studiile sectoriale publicate până în prezent estimează impactul produselor contrafăcute de pe piața UE. Acest al unsprezecelea studiu, care vizează sectorul smartphone-urilor, este publicat în colaborare cu UIT, o agenție ONU cu sferă de acțiune la nivel mondial. Prin urmare, deși studiul utilizează o metodologie similară celei aplicate în studiile sectoriale anterioare, acesta nu se limitează la țările UE. Din cauza necesității de a include un set mai larg de țări și a naturii speciale a sectorului, au fost necesare diferite surse de date și ajustări ale metodologiei.

2. REZUMAT

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL SMARTPHONE-URILOR

2.1. Metodologie și date

Studiul urmărește să estimeze amploarea impactului economic al contrafacerii în sectorul legitim. Punctul de plecare al acestei analize îl reprezintă numărul de smartphone-uri vândute în 86 de țări, pe baza urmării achizițiilor consumatorilor la punctul de vânzare. Vânzările preconizate sunt estimate pe baza noilor conectări de smartphone-uri și a înlocuirii preconizate a dispozitivelor. În continuare, se analizează diferența dintre vânzările preconizate și cele reale estimate pentru fiecare țară, utilizând metode statistice. Această diferență poate fi explicată parțial de factori socio-economici, cum ar fi PIB-ul pe cap de locuitor sau prețurile serviciilor mobile în bandă largă. În plus, sunt luați în considerare factori legați de contrafacere, cum ar fi mediul juridic și de reglementare⁴.

Metodologia este explicată în detaliu în secțiunea 5.

2.2. Principalele constatări

Se estimează că, în 2015, industria legitimă din întreaga UE a vândut cu 14 milioane de smartphone-uri mai puțin decât ar fi vândut în cazul absenței contrafacerii. Aceasta înseamnă pierderea a aproximativ 4,2 miliarde EUR din cauza prezenței smartphone-urilor contrafăcute pe piața UE, reprezentând 8,3 % din vânzările sectorului.

La nivel mondial, efectul contrafacerii asupra vânzărilor de smartphone-uri este estimat la 184 de milioane de unități, evaluate la 45,3 miliarde EUR sau 12,9 % din totalul vânzărilor.

Estimările pierderilor de vânzări la nivel de regiuni⁵, exprimate atât ca procent din vânzări, cât și în EUR, sunt prezentate în tabelul de mai jos, împreună cu intervalele de încredere.

TABELUL 1 PIERDERILE DE VÂNZĂRI DIN CAUZA CONTRAFACERII SMARTPHONE-URILOR PE REGIUNI ȘI INTERVALE DE ÎNCREDERE (2015)

	Pierderi de vânzări (milioane EUR)	Pierderi (%)	Limita superioară	Limita inferioară
Uniunea Europeană*	4.212,2	8,3%	9,1%	7,4%

⁴ În acest studiu este utilizat indicatorul global al guvernantei privind eficacitatea guvernului, furnizat de Banca Mondială. Acest indicator surprinde opiniile privind calitatea serviciilor publice, calitatea serviciului public și gradul de independență față de presiunile politice, calitatea formulării și a punerii în aplicare a politicilor, precum și credibilitatea angajamentului guvernului în favoarea acestei politici.

⁵ Țările care sunt incluse în fiecare regiune sunt indicate în tabelul 4.

Alte Țări Europene	1.207,0	12,9%	16,1%	9,7%
CSI**	1.122,9	20,3%	25,0%	15,7%
Asia-Pacific***	7.166,6	11,8%	13,7%	10,0%
ASEAN****	2.674,9	16,9%	19,3%	14,6%
Statele Arabe	1.975,7	17,4%	20,2%	14,6%
Africa	1.024,9	21,3%	24,4%	18,2%
America Latină	4.706,5	19,6%	22,9%	16,2%
America de Nord	4.927,2	7,6%	9,9%	5,3%
China	16.335,8	15,6%	20,4%	10,9%
TOTAL	45.353,8	12,9%	13,7%	12,0%

*UE28 cu excepția Maltei și a Bulgariei

**CSI Comunitatea Statelor Independente

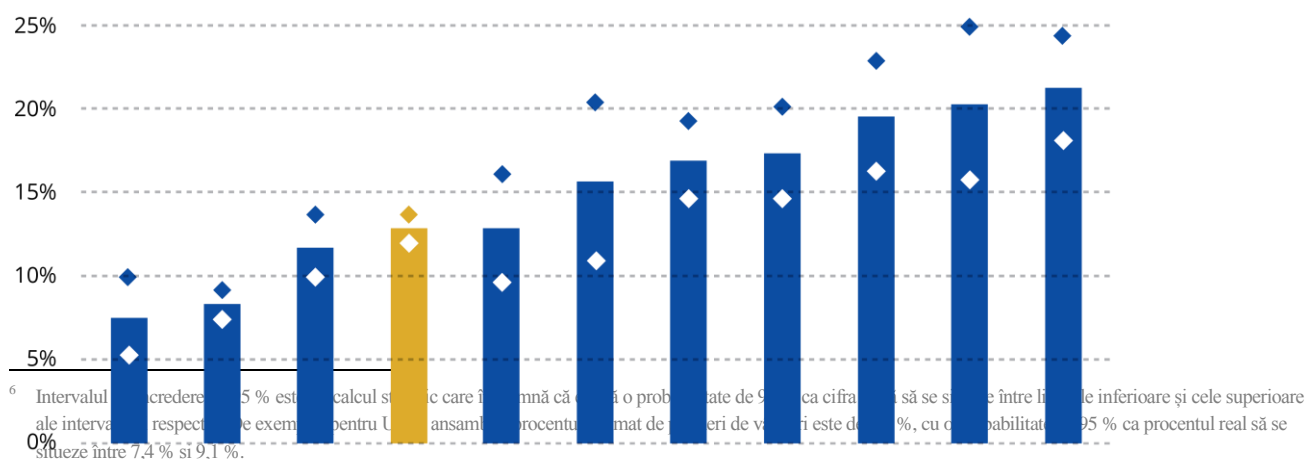
*** Regiunea Asia-Pacific, cu excepția Chinei și a țărilor ASEAN

**** ASEAN Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est

Sursă: Calcule EUIPO

Estimările rezultate ale pierderilor de vânzări din cauza smartphone-urilor contrafăcute în fiecare regiune sunt prezentate în figura de mai jos. Bara indică impactul contrafacerii asupra vânzărilor sectorului legitim, exprimat ca procent din vânzări, în timp ce romburile indică intervalul de încredere de 95 % al estimării respective⁶.

FIGURA 1 PIERDERILE DE VÂNZĂRI DIN CAUZA CONTRAFACERII SMARTPHONE-URILOR PE REGIUNI (2015)

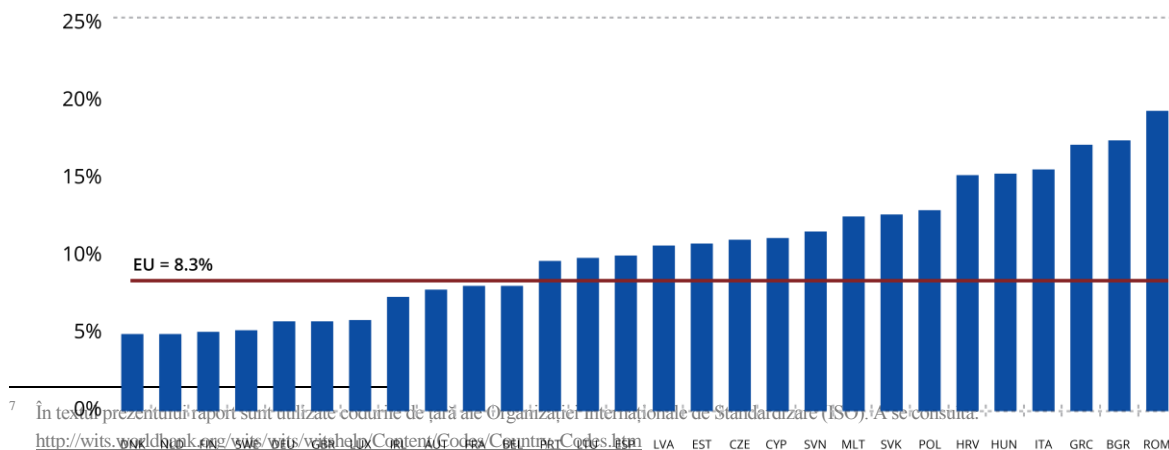
Sursă: Calcule EUIPO

Pierderile de vânzări în China reprezintă 36 % din pierderile de vânzări la nivel mondial. Pierderile de vânzări în termeni absoluți în America de Nord și America Latină sunt destul de asemănătoare, deși, în termeni relativi, pierderile din America Latină sunt de aproape trei ori mai mari. America de Nord și UE sunt cele două regiuni cu cel mai mic impact relativ al contrafacerii asupra vânzărilor, ambele sub 10 %.

Dintre statele membre ale UE 11 se situează sub media UE de 8,3 %. Țara cel mai puțin afectată de contrafacere în termeni relativi este Danemarca (4,9 %), în timp ce România este țara cea mai afectată (19,1 %). În termeni absoluți impactul este cel mai ridicat în Italia, cu pierderi de vânzări din cauza contrafacerii care sunt estimate la 885 de milioane

EUR; aceasta este urmată de Regatul Unit cu 660 de milioane EUR, Germania (564 de milioane EUR) și Franța mari cinci state membre ale UE au înregistrat pierderi de 2,9 miliarde EUR din cauza contrafacerii, reprezentând aproape 70 % din totalul pierderilor de vânzări în UE.

FIGURA 2 PIERDERILE DE VÂNZĂRI DIN CAUZA CONTRAFACERII SMARTPHONE-URILOR ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE (2015)⁷

Sursă: *Calcul* EUIPO

Estimările la nivel de țară privind pierderile de vânzări exprimate ca procent din totalul vânzărilor sunt prezentate în tabelul de mai jos.

**TABELUL 2 PIERDERILE DE VÂNZĂRI DIN CAUZA CONTRAFACERII SMARTPHONE-URILOR ÎN
STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE (2015)**

Cod	Țara	Pierderi de vânzări (%)
AUT	AUSTRIA	7,7
BEL	BELGIA	8,0
BGR	BULGARIA	17,2
CYP	CIPRU	11,0
CZE	REPUBLICA CEHĂ	10,9
DEU	GERMANIA	5,7
DNK	DANEMARCA	4,9
EST	ESTONIA	10,6
GRC	GRECIA	16,9
ESP	SPANIA	10,0
FIN	FINLANDA	5,1

FRA	FRANȚA	8,0
HRV	CROAȚIA	15,0
HUN	UNGARIA	15,1
IRL	IRLANDA	7,3
ITA	ITALIA	15,4
LTU	LITUANIA	9,8
LUX	LUXEMBURG	5,8
LVA	LETONIA	10,6
MLT	MALTA	12,4
NLD	ȚĂRILE DE JOS	5,0
POL	POLONIA	12,8
PRT	PORTUGALIA	9,5
ROM	ROMÂNIA	19,1
SWE	SUEDIA	5,2
SVK	REPUBLICA SLOVACĂ	12,5
SVN	SLOVENIA	11,5
GBR	REGATUL UNIT	5,7
UE	UNIUNEA EUROPEANĂ	8,3

Sursă: Calcule EUIPO

2.3. Impacturile neeconomice ale smartphone-urilor contrafăcute

Prezentul raport se concentrează asupra consecințelor economice ale smartphone-urilor contrafăcute. Cu toate acestea, există o serie de alte impacturi în domenii precum sănătatea și siguranța, deteriorarea mediului, calitatea rețelei, securitatea cibernetică și viața privată. Un raport recent al UIT evidențiază următoarele efecte *neeconomice* ale dispozitivelor mobile contrafăcute⁸:

- scăderea calității serviciilor de telecomunicații mobile, ceea ce afectează experiența consumatorilor și a întreprinderilor;
- crearea unui risc în materie de siguranță pentru consumatori din cauza utilizării unor componente sau materiale cu defecte sau necorespunzătoare;
- creșterea riscurilor legate de securitatea cibernetică;
- periclitarea vieții private a consumatorilor;

⁸ „Counterfeit ICT equipment” (Echipamente TIC contrafăcute), Raport tehnic UIT, decembrie 2015.

- afectarea siguranței tranzacțiilor digitale;

- afectarea consumatorilor care sunt cei mai vulnerabili din punct de vedere financiar prin nefurnizarea niciunei garanții pentru consumator și încălcarea în orice alt mod a cerințelor legislației privind protecția consumatorilor;

- crearea de riscuri pentru mediu și pentru sănătatea consumatorilor ca urmare a utilizării de substanțe periculoase în procesul de fabricație a acestor dispozitive.

Multe dintre aceste efecte sunt deosebit de grave în regiuni precum Africa, unde numeroși consumatori se bazează pe smartphone-urile lor într-o măsură chiar mai mare decât consumatorii din Europa sau America de Nord. Smartphone-ul este adesea singura modalitate de a avea acces la internet și este sursa principală de servicii bancare (serviciul bancar mobil M-PESA în Kenya fiind un exemplu bine cunoscut). Orice malware sau altă încălcare a securității care se poate găsi în dispozitive contrafăcute are consecințe grave în acest context.

Produsele contrafăcute, din cauza asamblării lor precare și a utilizării unor componente de proastă calitate, conțin substanțe periculoase care sunt interzise în multe țări în temeiul reglementărilor privind restricționarea substanțelor periculoase (RoHS) sau al legislației naționale echivalente. Acest lucru prezintă riscuri atât pentru sănătatea și siguranța utilizatorilor, cât și pentru mediul înconjurător.

Deși impacturile neeconomice prezentate în această subsecțiune sunt în afara domeniului de aplicare a prezentului raport, acestea sunt, în mod clar, deosebit de importante pentru societate și trebuie avute în vedere atunci când se analizează fenomenul smartphone-urilor contrafăcute.

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII
DREPTURILOR DE PROPRIETATE
INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL
SMARTPHONE-URILOR